

4. Nowe standardy i interpretacje

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”):

- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo”: Rośliny produkcyjne wydane 30 czerwca 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne: Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności” wydane 6 maja 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne”: Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji; wydane 12 maja 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2012 - 2014 wydane 25 września 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”: Ujawnienia wydane 18 grudnia 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe: Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym” wydane 12 sierpnia 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku od konsolidacji; opublikowane 18 grudnia 2014 roku (mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku),
- MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami” wydany 28 maja 2014 roku, obejmujący zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” opublikowane 11 września 2015 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wydany 24 lipca 2014 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później).

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe” opublikowany 30 stycznia 2014 roku, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- MSSF 16 „Leasing” opublikowany 13 stycznia 2016 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem opublikowane 11 września 2014 roku (prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo, termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony),

- Zmiany do MSR 12: Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych opublikowane 19 stycznia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później),
- Zmiany do MSR 7: Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji opublikowane 29 stycznia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później),
- Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami” opublikowane 12 kwietnia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja oraz wycena transakcji płatności opartych na akcjach opublikowane 20 czerwca 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 4: zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” z MSSF 4 „Umowy ubezpieczenia” opublikowane 12 września 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2014 - 2016 wydane 8 grudnia 2016 roku (zmiany do MSSF 12 oraz MSSF 1 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później),
- KIMSF Interpretacja 22: Transakcje w walutach obcych oraz zaliczki opublikowana 8 grudnia 2016 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej opublikowane 8 grudnia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później).

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego z przyjętych przez UE standardów, interpretacji lub zmian, które na dzień 31 grudnia 2016 roku nie miały zastosowania.

Analiza Zarządu i wstępna ocena wpływu nowych lub zmienionych standardów na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe obejmowała w szczególności wpływ nowych standardów MSSF 9, 15 oraz 16, których zastosowanie może wywołać zmiany w rachunkowości i sprawozdawczości Grupy w latach 2017- 2019.

MSSF 9 "Instrumenty finansowe"

Nowy standard MSSF 9 usuwa obecnie występujące w MSR 39 kategorie instrumentów finansowych i klasyfikuje instrumenty jako wyceniane w wartości godziwej (przez wynik finansowy bądź przez pozostałe dochody całkowite) lub jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Standard ten wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości, które bazuje na wyznaczeniu oczekiwanych strat (z ang. expected loss), ponadto zawiera nowe wytyczne dotyczące rachunkowości zabezpieczeń, mające na celu uproszczenie bieżących rozwiązań oraz lepsze odzwierciedlenie zasad zarządzania ryzykiem.

Po dokonaniu wstępnej oceny aktywów finansowych pod kątem ich klasyfikacji zgodnie z wymogami MSSF 9 Grupa oceniła, iż większość aktywów ujmowanych obecnie jako pożyczki i należności (w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz środki pieniężne) będzie nadal wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Grupa analizuje także zasadność wyodrębnienia innego modelu biznesowego w odniesieniu do należności podlegających umowom faktoringu, co może skutkować koniecznością wyceny tych należności do wartości godziwej przez wynik finansowy, jednak zmiana ta nie powinna mieć istotnego wpływu na wycenę tego portfela w momencie pierwszego zastosowania MSSF 9, czyli w okresie rozpoczynającym się 1 stycznia 2018 roku.

W zakresie utraty wartości, konieczność rozpoznania strat oczekiwanych spowoduje jednorazowy wpływ na zyski zatrzymane na moment pierwszego zastosowania standardu MSSF 9, ze względu na fakt, iż Grupa rozpoznaje obecnie jedynie straty poniesione, głównie na bazie analizy indywidualnej. Zarząd rozważa zastosowanie uproszczeń i rozwiązań praktycznych dopuszczonych przez MSSF 9 w tym zakresie.

Jeżeli chodzi o rachunkowość zabezpieczeń, aktualne relacje zabezpieczające mogą być, w ocenie Zarządu, kontynuowane w momencie wdrożenia nowego standardu, niemniej jednak zmianie będzie musiała ulec dokumentacja rachunkowości zabezpieczeń i wymogi związane z testowaniem efektywności.

Po ukończeniu analizy ryzyk i korzyści związanych z przyjęciem rozwiązań dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wprowadzonych przez MSSF 9 Zarząd dokona wyboru co do terminu zaadaptowania wymaganych rozwiązań.

Z uwagi na trwające prace nad wdrożeniem MSSF 9 i związane z tym brak możliwości wiarygodnego oszacowania pełnego efektu zmian, Grupa nie ujawnia ilościowego wpływu standardu na przyszłe wyniki finansowe.

MSSF 15 "Przychody z umów z klientami" oraz Objasnienia do MSSF 15

Standard MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami”, który zastępuje standardy MSR 18 i MSR 11, a także powiązane z nimi interpretacje, ustanawia i systematyzuje zasady ujęcia przychodów z kontraktów z klientami. Standard wprowadza między innymi jeden, pięciostopniowy model ujmowania przychodów, który będzie miał zastosowanie do wszystkich umów z klientami i będzie oparty o identyfikację odrębnych obowiązków świadczenia oraz alokację przychodów z transakcji do poszczególnych obowiązków świadczenia. Standard doprecyzowuje również zasady szacowania wynagrodzenia zmiennego, ustalania kiedy umowa zawiera czynnik finansowania oraz rozróżnia ujęcie obowiązków wykonania świadczenia wynikające z umowy jako spełnianych w czasie lub w określonym momencie.

Objasnienia do MSSF 15 dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Grupa rozpoczęła analizy związane z oceną wpływu MSSF 15, natomiast nie podjęła jeszcze decyzji na temat metody wdrożenia (w pełni retrospektywna lub retrospektywna zmodyfikowana).

Zidentyfikowane transakcje i zdarzenia gospodarcze, które w pewnym stopniu mogą być dotknięte zmianami w zakresie ich ujmowania w związku z nowymi regulacjami, będą podlegać dalszej analizie pod kątem ewentualnych różnic w ujmowaniu przychodów. Kolejny etap weryfikacji wpływu MSSF 15 obejmuje między innymi: i) identyfikację odrębnych obowiązków świadczenia (np. wieloelementowe umowy partnerstwa, kontrakty z kontrahentami hurtowymi na dostawy paliw i olejów, kompleksowe umowy na dostawy usług i produktów w zakresie projektów infrastrukturalnych i wydobywczych, umowy na świadczenie usług w zakresie transportu i logistyki), ii) szacowanie wynagrodzenia zmiennego (np. rabaty uzależnione od wolumenu sprzedaży, premie posprzedażne w umowach na dostawę paliw i olejów), iii) wyodrębnienie elementów leasingu z umów usługowych, rozliczenie transakcji jako sprzedaż lub wymiana aktywów niepieniężnych w sytuacji nierównowagi w podziale surowca wydobytego ze złóż produkcyjnych.

Na podstawie wstępnej analizy oraz ograniczonej skali transakcji, w stosunku do których mogą wystąpić ewentualne różnice w zakresie ujmowania przychodów wg nowych regulacji, Grupa ocenia, że wdrożenie MSSF 15 nie powinno mieć istotnego wpływu na wysokość przychodów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w momencie jego pierwszego zastosowania, to jest w okresie rozpoczynającym się 1 stycznia 2018 roku.

Grupa jest w trakcie prac nad wdrożeniem MSSF 15 i w związku z tym na dzień 31 grudnia 2016 roku nie dysponuje jeszcze wiarygodnym szacunkiem wpływu jego wdrożenia na wyniki finansowe.

MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących umów leasingu. Standard ten zniesie klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego, obowiązującą zgodnie z MSR 17 i wprowadzi jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę (szczegółowe zasady rachunkowości oraz szacunki związane z dotychczasowym ujęciem leasingu finansowego oraz operacyjnego znajdują się w notach: **16.2**, **23.4.1** oraz **23**).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Zarząd ocenia, iż znacząca ilość umów leasingu (operacyjnego oraz finansowego), a także umów najmu, dzierżawy i użyczenia, których stroną są spółki Grupy, może zostać zakwalifikowana do umów leasingu w rozumieniu MSSF 16. Umowy te dotyczą aktywów obu segmentów sprawozdawczych Grupy i obejmują między innymi dzierżawę gruntów, powierzchni magazynowej i biurowej, najem różnorodnych środków transportu obejmujących tabor kolejowy, floty samochodowe, statki, barki i cysterny, a także bazy paliwowe oraz pozostałe maszyny i urządzenia produkcyjne oraz biurowe.

Grupa dokonała wstępnej, ogólnej analizy umów spełniających kryteria leasingu wg definicji zawartej w MSSF 16 i spodziewa się istotnego zwiększenia wartości aktywów oraz zobowiązań z tytułu leasingu w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po zastosowaniu nowych regulacji, to jest po 1 stycznia 2019 roku. W szczególności dotyczy to środków transportu w segmencie produkcji i handlu.

Aby wstępnie ocenić potencjalny wpływ nowych regulacji księgowych dotyczących umów leasingu na Grupę należy zapoznać się z wartościami minimalnych przyszłych opłat z tytułu leasingu operacyjnego, które zostały przedstawione w **nocie 23.4.1** „Nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów leasingu operacyjnego”. Wartość minimalnych zdyskontowanych przyszłych opłat stanowi przybliżony szacunek, o ile zwiększyłyby się zobowiązania gdyby standard został zastosowany na dzień 31 grudnia 2016 roku. Należy mieć jednak na uwadze, że ujęte aktywa i zobowiązania będą odmiennie rozliczane niż to wynika z dotychczas obowiązujących zasad rozliczenia leasingu operacyjnego wg MSR 17. Obecnie opłaty z tytułu leasingu rozliczane są w znacznej mierze liniowo, natomiast w wyniku zmian spowodowanych przyjęciem MSSF 16 oczekuje się, że o ile aktywa z tytułu najmu prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej będą również rozliczane liniowo, to zobowiązania będą rozliczane efektywną stopą procentową, co spowoduje zwiększenie obciążeń w początkowych okresach po zawarciu lub modyfikacji umowy najmu i zmniejszanie się ich wraz z postępem czasu.

Grupa nie dokonała jeszcze szczegółowej symulacji zmian do ujęcia w sprawozdaniu finansowym w pierwszym okresie sprawozdawczym stosowania MSSF 16 czyli po 1 stycznia 2019 roku i planuje przeprowadzenie stosownych analiz oraz kalkulacji w latach 2017-2018.

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część